

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii
- MNP -*

Aprob,
Avocatul Poporului
Renate Weber

RAPORT

*privind vizita efectuată la Centrul de Abilitare și Reabilitare
pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Râmnicu Sărat, județul Buzău,
la data de 30 martie 2023*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

București – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile specifice de Mecanism național de prevenire a torturii în locurile de detenție (MNP) în sensul *Protocolului opțional*, adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984, ratificat prin Legea nr. 109/2009.

Constituția României, republicată, consacră, în art. 11, **obligativitatea statului român** de a îndeplini obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte. De asemenea, articolul precitat prevede că *"tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern"*.

În aplicarea mandatului său, potrivit dispozițiilor legale, anterior menționate, precum și a Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin MNP - Centrul Zonal București, a efectuat o **vizită inopinată la Centrul de Abilitare și Reabilitare pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Râmnicu Sărat, județul Buzău** (denumit în continuare, Centru sau CAbr Râmnicu Sărat), la data de **30 martie 2023**. Vizita a avut ca obiective: verificarea condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat beneficiarilor în vederea consolidării protecției acestora împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante și a exercitării fără discriminare a drepturilor și libertăților fundamentale, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea MNP.

Echipa de vizită a fost pluridisciplinară, fiind alcătuită din: doamnele Izabela Cernavodeanu și Maria Lepadatu – juriști și domnul Dragoș-Gelu Balan - asistent social, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, la Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție /MNP, domnul Ioan Miron - medic, colaborator extern, domnul Lazăr Alexandru - psiholog, colaborator extern, precum și doamna Didina Obreja, reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația "TREBUIE" Bacău.

1¹. Cooperarea conducerii unității vizitate cu membrii echipei MNP

Vizita a debutat cu discuții prealabile purtate de către membrii echipei MNP cu șeful Centrului vizitat, doamna Cornelia TUDORACHE, care a dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP.

Pe parcursul desfășurării vizitei, membrii echipei MNP au primit sprijin și din partea altor angajați ai Centrului (asistent social, psiholog ș.a.).

Discuțiile au vizat: cadrul legal; mandatul MNP; obiectivele vizitei; aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile Centrului; starea de sănătate a beneficiarilor, respectarea drepturilor acestora, precum și aspecte referitoare la asigurarea asistenței juridice, psiho-sociale, aspecte privind personalul angajat ș.a.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întrevederile avute cu beneficiarii Centrului Informații generale despre CABR Râmnicu Sărat

Centrul vizitat este o unitate de asistență socială, fără personalitate juridică, reorganizat prin Hotărârea Consiliului Județean Buzău nr. 220/11.11.2021, aflat în subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C.) Buzău, cu sediul în str. Micșunelelor nr. 27, loc. Râmnicu Sărat, județul Buzău. Centrul are rolul de a asigura, la nivel județean, aplicarea politicilor și strategiilor de asistență socială a persoanelor cu dizabilități, prin creșterea șanselor abilitării/reabilitării și integrării acestora în familie ori comunitate, asigurând totodată găzduire, îngrijire personală, activități de abilitare și reabilitare, *cu scopul de a preveni și combate marginalizarea socială, precum și de a asigura un mediu de viață adecvat nevoilor socio-psiho-medicale.*

Se cuvine a menționa că **sediul Centrului nu era actualizat. Pe site-ul D.G.A.S.P.C. Buzău** era menționată *str. Micșunelelor, nr. 1* și, nu str. Micșunelelor, nr. 27, cum era de fapt, la data vizitei. **Membrii echipei MNP consideră necesar să se actualizeze informațiile site-ului D.G.A.S.P.C. Buzău privind localizarea CABR Râmnicu Sărat.**

Centrul deținea Decizia nr. 889/05.09.2022 și Licența de Funcționare Provizorie nr. 1438/05.09.2022, emise de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPD), *pentru 1 an*, în conformitate cu prevederile Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale, cu modificările ulterioare și cu dispozițiile de pct. 2 și pct. 5, din capitolul „Cerințe minime”, Standardul 1 Organizare și Funcționare, Modulul I - Managementul Serviciului Social din Anexa nr. 1 - Standardele specifice minime de calitate, obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, aprobate prin Ordinul Ministerului Muncii și Justiției Sociale (O. M.M.J.S.) nr. 82/2019.

Conform informațiilor furnizate de personalul Centrului, în *Statul de funcții* erau **prevăzute 46 de posturi**, din care **39 erau ocupate**, fiind **vacante** următoarele posturi: îngrijitor curățenie, bucătar, muncitor calificat, lucrător social și kinetoterapeut. De asemenea, existau două contracte de prestări servicii încheiate cu un medic psihiatru și cu un kinetoterapeut, aceștia fiind

prezenți în unitate, fie săptămânal, fie câteva ore după-amiaza, astfel încât **nu erau asigurate serviciile necesare fiecărui beneficiar. Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru asigurarea corespunzătoare a serviciilor medicale, prin creșterea orelor prevăzute în contractul de prestări servicii încheiat cu medicul psihiatru și cu kinetoterapeutul, sau atragerea unor noi colaboratori specialiști.**

Unitatea de asistență socială vizitată avea **capacitatea legală de 50 de locuri, dintre care 49 erau ocupate la data vizitei** (grad de ocupare de 99%) și funcționa cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile în domeniu. Activitățile desfășurate în Centru erau reglementate de prevederile legale din Anexa nr. 1 a O. M.M.J.S. nr. 82/2019.

Beneficiarii serviciilor sociale acordate în Centru erau persoane adulte cu dizabilități, care aveau/nu aveau întreținători legali, posibilități materiale de asigurare a întreținerii, care prezentau afecțiuni mentale sau afecțiuni multiple asociate, erau dependente de servicii sociale de bază și necesitau servicii specializate de abilitare /reabilitare, aveau domiciliul pe raza administrativ-teritorială a județului Buzău sau îndeplineau, cumulativ, alte condiții determinate de starea socială, medicală și familială. Din cei 49 de beneficiari găzduiți de Centru la data vizitei, 34 aveau grad de handicap grav, iar 15 grad de handicap accentuat.

Conform Hotărârii Consiliului Județean Buzău nr. 262//24.12.2023, *contribuția lunară de întreținere pentru beneficiarii Centrului era de 900 lei*, stabilită potrivit dispozițiilor art. 1 al Ordinului Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice nr. 1887/2016, cu modificările și completările ulterioare. Majoritatea beneficiarilor erau cazuri sociale (persoane provenite din centrele de plasament, fără familii și fără venituri), *doar 2 dintre aceștia plăteau contribuția lunară de întreținere.*

Admiterea în Centru se făcea conform Procedurii de admitere, în cazurile în care: persoana adultă era încadrată în grad de handicap, nu realiza venituri proprii sau veniturile acesteia ori ale susținătorilor legali nu erau suficiente pentru asigurarea unui trai decent; se afla în imposibilitatea de a-și asigura singură activitățile de bază ale vieții zilnice; nu se putea gospodări singură și necesita asistență și îngrijire; nu avea locuință și/sau nici posibilitatea de a-și asigura condițiile de locuit pe baza resurselor proprii; se afla în imposibilitatea de a-și asigura nevoile socio-medicale,

din cauza afecțiunii medicale ori stării fizice și psihice. Fiecare beneficiar avea întocmit un dosar, denumit Dosar personal. După examinarea aleatorie a unor astfel de dosare, membrii echipei de vizitare au reținut că acestea erau conforme și complete, conțineau documentele obligatorii, printre care: cererea beneficiarului/reprezentantului legal; copii ale actelor de stare civilă; acte doveditoare privind veniturile; ancheta socială; acte medicale; dispoziția/hotărârea de admitere în centru; contractul de furnizare servicii; alte documente relevante pentru situația și evoluția beneficiarului în centru. Membrii echipei MNP au reținut că, la dosarele beneficiarilor, certificatele/deciziile de încadrare în grad de handicap erau în termen de valabilitate. Încadrarea în grad și tip de handicap a adulților se efectua de către Comisia de evaluare a persoanelor adulte cu handicap din cadrul Serviciului de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap (S.E.C.P.A.H.) a D.G.A.S.P.C. Buzău .

În perioada 01.01.2022-30.03.2023 au fost înregistrate 3 admiteri și 6 ieșiri (din care: 1 reintegrare în familie; 1 transfer în alt centru tip-centru persoane vârstnice și 4 decese).

Membrii echipei MNP au studiat o serie de registre folosite în activitatea Centrului, cum ar fi: Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante, Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare, Registrul de incidente deosebite, Registrul privind perfecționarea continuă a personalului, Registrul privind informarea beneficiarilor, Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor și altele.

Membrii echipei de vizitare au reținut că în Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante, respectiv în Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor nu erau consemnate astfel de cazuri, fiind menționat periodic, o dată la 2-3 luni, că nu s-au înregistrat cazuri de tortură, reclamații, respectiv cazuri de abuz. În Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare existau 2 consemnări, una din 2015 și cealaltă din 2017. Din verificarea Registrului de vizite a rezultat că, în perioada 01.01.2022-30.03.2023, au fost înregistrate 77 de vizite, dintre care 64 de vizite în 2022 și 13 vizite în 2023.

Condiții de cazare

Clădirea Centrului, un pavilion cu două niveluri (P+1), era construită în anul 1972 și avea 20 dormitoare amenajate, cu câte 2/3 beneficiari. La nivelul centrului a avut loc o recompartimentare a spațiilor de locuit ale beneficiarilor, încât să se asigure acestora condiții de trai adecvate, maxim 3 persoane în cameră, conform Ordinului nr. 82/2019. De asemenea, în urma

încheierii unui contract, la nivelul D.G.A.S.P.C. Buzău, cu o firma de pază, Centrul beneficia de serviciul de pază zilnic, între orele 16:00-08:00, respectiv 14:00-08:00.

La parter, erau amenajate 15 dormitoare, bucătăria, sala de mese, cabinetul medical, grupurile sanitare comune, sala de activități etc.. La etaj, erau alte 5 dormitoare, recent renovate, precum și birourile administrative (șef Centru, cabinet asistent social și psiholog).

Dormitoarele erau luminoase, aerisite, dotate cu 2-3 paturi și comodă pentru haine. Unele camere erau decorate cu diverse poze și aranjamente din hârtie, confecționate de unii beneficiari. Lenjeria era curată, iar hainele beneficiarilor erau suficiente și potrivite anotimpului rece. **În unele dormitoare au fost observate defecțiuni ale ușilor sau ferestrelor, uzarea excesivă a unor porțiuni de parchet sau mobilier uzat. Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de MNP consideră necesar să se efectueze demersuri pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare, prin efectuarea de reparații.**

Asistența socială

Activitatea de asistență socială din Centru era asigurată de un asistent social, care deținea avizul de exercitare a profesiei de exercitare a profesiei, fiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și deținea treapta de competență corespunzătoare activității pe care o derula - principal.

Asistentul social al unității împărțea același birou cu psihologul, dar analizând situația dotărilor pe care acesta le avea la dispoziție pentru desfășurarea activității, s-a constatat că, atât asistentul social, cât și psihologul, nu dispuneau de computere din inventarul centrului și utilizau computerele personale pentru efectuarea activităților specifice postului ocupat.

Au fost solicitate mai multe informații și documente pentru clarificarea aspectului constatat și s-a concluzionat că au fost transmise către D.G.A.S.P.C. Buzău solicitări (referate de necesitate) pentru achiziționarea de computere pentru specialiștii Centrului.

Referitor la acest aspect, **membrii echipei MNP consideră necesar ca Centrul să pună la dispoziția specialiștilor toate resursele necesare derulării activității și să asigure condiții optime de lucru pentru aceștia - spații adecvate, aparatură de birou, mobilier, consumabile, acces la telefon și internet.**

A fost verificat modul de gestionare și păstrare a dosarelor personale și de servicii ale beneficiarilor și s-a reținut că acestea erau păstrate în biroul asistentului social și al psihologului,

la acestea având acces doar personalul cu atribuții în acest sens. Consultarea dosarelor de către ceilalți angajați cu atribuții în acest sens se făcea sub supraveghere asistentului social și a psihologului, iar în lipsa acestora, biroul era încuiat. Dosarele personale conțineau documentele prevăzute de standardele minime de calitate aplicabile în domeniu: fișă cuprinzând un sumar al datelor referitoare la beneficiar, contract privind acordarea serviciilor sociale și acte adiționale, adrese către autoritățile locale privind întocmirea/revizuirea anchetei psiho-sociale și adresele de răspuns ale acestora, adrese către diverse alte instituții, copii după acte de identitate și de stare civilă ale beneficiarilor, consimțământul cu privire la administrarea tratamentului medicamentos, fișe de evaluare, certificat de încadrare într-un grad de handicap etc. Actele de identitate și de stare civilă în original erau păstrate, sub cheie, în biroul asistentului social și al psihologului. Dosarele de servicii conțineau: minutele întâlnirilor dintre managerul de caz și ceilalți membri ai echipei multidisciplinare, planul personalizat de îngrijire, planul de acțiune, fișa de identificare a riscurilor ș.a. Toate documentele verificate erau întocmite în acord cu prevederile standardelor de calitate minime obligatorii aplicabile serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, conțineau informații relevante referitoare la situația beneficiarilor și se aflau în termenul de valabilitate.

A fost verificată existența materialelor informative destinate publicului larg, autorităților sau organizațiilor neguvernamentale și s-a constatat că Centrul avea conceput un pliant de prezentare, în care erau expuse informații succinte și relevante cu privire la adresă, servicii oferite, personal, condiții de admitere, condiții de cazare etc. *În plus, personalul Centrului putea pune la dispoziția persoanelor/organizațiilor interesate și o prezentare a Centrului, în imagini.*

Activitățile de petrecere a timpului liber, de socializare și de terapie se desfășurau în 3 spații (cluburi) și, pe timp favorabil, în curtea Centrului. Curtea Centrului era spațioasă și era amenajată cu arbuști ornamentali, arbori, gazon și flori. Existau facilități pentru petrecerea timpului liber și pentru relaxare - alei, bănci, foșor. **Cu privire la activitățile de terapie, care puteau fi desfășurate cu beneficiarii (pictură, desen, confecționare ornamente ș.a.), personalul Centrului a declarat că există un deficit la capitolul materiale pentru terapie – creioane colorate, caiete, planșe pentru desen, retroproiector, diferite materiale didactice etc. De asemenea, nu existau spații special amenajate cu destinația de ateliere de terapie. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare apreciază că activitățile terapeutice desfășurate în CABR Râmnicu Sărat ar trebui să ocupe un loc central în procesul de abilitare și**

reabilitare al beneficiarilor, în lipsa acestora serviciile oferite de unitate, reducându-se doar la asigurarea nevoilor primare ale beneficiarilor – gazduire, hrană, igienă, asistență medicală etc. Nu existau televizoare în camere, din cauza specificului deficiențelor beneficiarilor și al potențialului agresiv al unora dintre aceștia. În centru existau 2 beneficiari care citeau în mod frecvent, iar angajații le puneau la dispoziție cărți, din surse personale. Activitățile în afara Centrului erau organizate periodic, doar cu anumiți beneficiari, în funcție de gradul de autonomie al acestora și de patologiile prezente – de ex. vizite în orașul Buzău la diferite obiective, iar personalul CABR Râmnicu Sărat intenționa să organizeze și excursii la Vulcanii noroioși sau la alte obiective turistice din județ.

În ceea ce privește respectarea dreptului beneficiarilor de a menține legătura cu membrii familiilor de origine sau cu alte persoane relevante din viața acestora, conform informațiilor puse la dispoziția membrilor echipei de vizitare de către personalul Centrului, *din totalul de 49 de beneficiari, doar 8 beneficiari aveau aparținători și păstrau legătura cu familia, iar dintre aceștia, 3 mergeau periodic în vizite la familie.* La intrarea în clădirea Centrului, era amenajat un spațiu destinat desfășurării vizitelor dintre membrii familiilor și beneficiari, iar pe timp favorabil vizitele puteau avea loc și în curtea unității, și în foisor. Conform *Registrului de vizite* al unității, în anul 2022, au fost înregistrate 64 de vizite ale membrilor familiilor beneficiarilor, iar în anul 2023, au fost înregistrate 13 vizite – doar pentru cei 8 beneficiari care aveau aparținători și mențineau relațiile cu familia. Un singur beneficiar avea telefon mobil proprietate personală, iar restul beneficiarilor utilizau telefonul Centrului sau telefoanele proprii ale angajaților pentru a primi și a iniția apeluri. Nu au existat solicitări pentru apeluri video în perioada pandemiei de Covid-19, și nici după această perioadă, aspect motivat de specificul medical al majorității beneficiarilor, doar 8 dintre aceștia putând comunica verbal. Unii dintre beneficiari ieșeau în comunitate – la magazin, biserică etc., dar doar însoțiți de personalul de serviciu.

Referitor la respectarea dreptului la viață intimă al beneficiarilor, s-a constatat că la etajul clădirii era amenajată o cameră intimă, dar potrivit informațiilor furnizate de personalul Centrului nu au fost înregistrate solicitări, motivat de starea de dizabilitate a beneficiarilor.

Din totalul de 49 de beneficiari, 8 beneficiari erau imobilizați în fotoliu rulant, iar 2 beneficiari erau imobilizați la pat și nu puteau fi deplasați nici cu fotoliul rulant. Există rampă destinată accesului în Centru al persoanele care se deplasau cu ajutorul fotoliului rulant și exista

doar o singură baie adaptată pentru uzul persoanelor cu deficiențe locomotorii. Un singur beneficiar accesa singur baia, restul beneficiarilor mergând la baie însoțiți.

În timpul vizitei în centru au fost surprinse condițiile de cazare ale beneficiarilor și s-a constatat că în dormitoare era amplasat mobilier de strictă necesitate pentru a preveni accidentările sau riscul de a fi deteriorate elementele de mobilier de către beneficiarii cu potențial agresiv. Din același motiv, pereții din camere erau, de regulă, goi, nedecorați. **În unele spații au fost observate elemente deteriorate - ochiuri de sticlă de la uși sparte sau care lipseau, elemente de lambriu deteriorate, aspecte care ar trebui remediate pentru a preveni accidentarea beneficiarilor în acele locuri, dar și pentru a reda aspectul și funcționalitatea elementelor respective.**

Asistența psihologică

În cadrul Centrului, acordarea asistenței psihologice era asigurată de 1 psiholog, care deținea atestat de liberă practică, eliberat de Colegiul Psihologilor din România - specializarea Psihologie Clinică - treapta de specializare –Specialist. Acesta a participat la programe de formare profesională continuă, activități obligatorii și prevăzute de Colegiul Psihologilor din România, fiind necesare pentru dezvoltarea competențelor profesionale și pentru a oferi standarde de calitate în serviciile psihologice prestate.

La nivelul Centrului, **nu era amenajat un cabinet psihologic**. Așa cum s-a menționat și la secțiunea "*Asistența socială*" din prezentul raport, **psihologul își desfășura activitatea în același cabinet cu asistentul social**. Acordarea asistenței psihologice beneficiarilor se efectua în clubul Centrului.

Cabinetul psihologic nu era dotat cu instrumente licențiate de lucru, așa cum prevede Codul Deontologic al profesiei de psiholog.

Beneficiarii din cadrul Centrului - la dosarele personale aveau fișe de evaluare psihologică, grafice de activități lunare și zilnice, fiind evaluați din punct de vedere al gradului de autonomie și comunicare, al nevoilor de abilitare.

În ceea ce privește *consilierea psihologică*, aceasta viza dezvoltarea comportamentului adecvat, a atenției și gândirii pozitive. Din studierea *Registrului de evidență a activităților psihologice*, a reieșit că au fost desfășurate activități de tip consiliere psihologică, socializare, informare, exerciții, vizite, consiliere de grup și testare psihologică.

Activitățile de recuperare/reabilitare a aptitudinilor cognitive aveau ca scop utilizarea simțurilor pentru a explora obiecte, dobândirea deprinderilor, menținerea atenției asupra unor acțiuni/sarcini pe o durată adecvată, dezvoltarea gândirii, organizarea și formarea autonomiei personale (deprinderi de autoservire, autogospodărire, igiena personală ș.a.), identificarea de răspunsuri și soluții la întrebări din programul zilnic.

Au fost analizate aleatoriu dosarele beneficiarilor și au avut loc interviuri cu câțiva beneficiari ai Centrului. Dosarele de servicii conțineau: minutele întâlnirilor dintre managerul de caz și ceilalți membri ai echipei multidisciplinare, Planul personalizat de îngrijire, Planul de acțiune, Fișa de identificare a riscurilor ș.a. Toate documentele verificate erau întocmite în acord cu prevederile standardelor de calitate minime obligatorii aplicabile serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități și conțineau informații relevante referitoare la situația beneficiarilor.

Asistența medicală

La nivelul Centrului era amenajat un cabinet medical, dotat cu mobilier (pat consultații, dulap de medicamente și birou), instrumentar medical, aparat de urgență aprovizionat cu medicamentele și materialele necesare.

Unitatea vizitată deținea Autorizație Sanitară de Funcționare nr. 11/18071/09.12.2021, emisă de Direcția de Sănătate Publică (DSP) Bacău, precum și Documentul de Înregistrare Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor nr. 6096/08.12.2021, emis de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Bacău, pentru recepționarea și depozitarea materiilor prime de origine animală și non-animală, prepararea de meniuri și servirea mesei către consumatorul final în incinta unității.

Referitor la *personalul medical*, **CAbR Râmnicu Sărat nu avea medic angajat**, beneficiarii fiind înscriși pe lista unui medic de familie din Buzău, care oferea serviciile medicale necesare, la cabinet (pentru beneficiarii deplasabili), sau care se prezenta în Centru, când era necesar. La data efectuării vizitei, exista un contract de prestări servicii, încheiat cu un medic psihiatru, care asigura serviciile de specialitate ori de câte ori era solicitat. Din informațiile primite de la personalul Centrului, a reieșit că în luna martie 2023 medicul psihiatru evaluase 14 beneficiari la cabinetul propriu și se prezentase în unitate de 3 ori pentru monitorizarea beneficiarilor. **Având în vedere afecțiunile beneficiarilor și nevoile lor, membrii echipei de vizitare consideră**

necesar să se efectueze demersuri pentru asigurarea corespunzătoare a serviciilor medicale, prin creșterea orelor prevăzute în contractul de prestări servicii, încheiat cu medicul psihiatru, sau prin identificarea a încă unui medic psihiatru.

De asemenea, mai exista un contract de prestări servicii cu un kinetoterapeut, care se prezenta în Centru ori de câte ori era nevoie, în funcție de disponibilitatea beneficiarilor, între orele 16:00-18 :00. Din informațiile primite de la personalul Centrului a reieșit că, **în luna martie 2023, kinetoterapeutul desfășurase 13 ședințe cu 15 beneficiari. CABR Râmnicu Sărat nu avea organizată o sală pentru kinetoterapie. Membrii echipei de vizitare au observat că, în sala de activități comune, de la parter, erau montate o bicicletă și două spalieri. Ținând cont de afecțiunile beneficiarilor și nevoile lor, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru asigurarea corespunzătoare a serviciilor de kinetoterapie (tehnici de manipulare a diverselor segmente anatomice, stretching muscular, masaj decontracturant și terapeutic, diverse alte exerciții kinetoterapeutice, conform unei programări zilnice), prin creșterea numărului de ore ale kinetoterapeutului, stabilite prin contractul de prestări servicii existent, sau prin identificarea a încă unui kinetoterapeut cu care să se stabilească o altă colaborare.**

În ceea ce privește *asistența stomatologică*, aceste nevoi erau asigurate prin prezentarea beneficiarilor la diverse cabinete stomatologice din municipiul Buzău. În Centru, erau internate 49 de persoane, cu vârsta cuprinsă între 21 și 65 de ani, încadrate în categoria persoanelor cu handicap și care prezentau multiple afecțiuni cronice, dintre care, menționăm câteva, cu titlu de exemplu : oligofrenie gr. debilitate mintală accentuată cu tulburări de comportament, encefalopatie infantilă, tetrapareză spastică, idioție, mutitate, sindrom Down, retard mental sever, semianchiloză articulația genunchilor, schizofrenie paranoidă, întârziere mentală severă, epilepsie, cecitate, sechele AVC, tatrăplegie spastică, hemipareză spastică congenitală, tulburări de spectru autist, malformație cerebrală de emisfera stângă etc.

Toți beneficiarii erau încadrați în grad de handicap, dintre care: grav - 34 cazuri, accentuat 15 cazuri. Fiecare beneficiar avea întocmită câte o foaie de observație clinică în care se afla documentația medicală a acestuia cu precizarea diagnosticelor, consultațiilor de specialitate, biletele de trimitere, scrisorile medicale, tratamentele aplicate, evoluția cazului, respectiv monitorizarea funcțiilor vitale.

Au fost studiate Fișele de monitorizare a stării de sănătate a beneficiarilor, care conțineau: diagnosticele acestora, tratamentele indicate de medici, o evidență a internărilor, a situațiilor de risc. Fiecare beneficiar avea, în cadrul acestei fișe, notat tratamentul primit, cu indicarea numelui medicamentului, a dozei și a modului de administrare.

Au fost examinate și Rapoartele de tură ale asistentelor medicale, care conțineau informații despre: evoluția generală a beneficiarilor, cu explicații mai detaliate în cazul beneficiarilor cu diagnostice mai severe; realizarea monitorizării tensiunii arteriale, frecvența cardiacă, temperatura și a stării generale; realizarea tratamentelor medicamentoase în cazurile cronice, în cazurile acute și a pansamentelor; supravegherea igienei personale, efectuarea curățeniei în camere, grupuri sanitare, băi, supravegherea activității de preparare și distribuire a hranei.

La nivelul Centrului, **nu exista întocmit un Registru de evidență a solicitărilor prin serviciul unic de urgență 112**, însă, analizarea Rapoartelor de tură ale asistentelor medicale a relevat că, *în perioada 2022-2023 (până la data vizitei) au fost 37 de apeluri la 112*, dintre care : 29 apeluri în anul 2022 și 8 apeluri în 2023. Din discuțiile cu personalul de specialitate, a reieșit că cele mai multe apeluri la 112 erau pentru situații de agitație psihomotorie, traumatisme și episoade de schizofrenie. Beneficiarii erau transportați la Spitalul Județean Buzău sau la Spitalul Săpoca.

Erau întocmite *condici de prescripții medicamente și materiale sanitare*, semnate de persoanele care eliberau și respectiv de cele care primeau produsele respective. Conducerea Centrului a pus la dispoziția echipei de vizitare și *Condica de prescripții a medicamentelor cu regim special* (antipsihotice, hipnotice și anxiolitice). Marea majoritate a beneficiarilor primeau tratamente de lungă durată pentru afecțiunile psihiatrice și neurologice cronice. **Erau scheme de tratament care cuprindeau mai multe medicamente, în care exista cel puțin o substanță activă psiho sau neurotrop, toate acestea putând determina multiple efecte secundare.** Având în vedere aceste aspecte, **membrii echipei MNP consideră necesară o monitorizare atentă a beneficiarilor din punct de vedere a posibilelor efecte adverse ale medicației administrate.** Cu privire la aceste medicamente, membrii echipei MNP au reținut că existau împuterniciri, emise de către conducerea D.G.A.S.P.C. Buzău pentru asistenții medicali ai Centrului, care ridicau de la farmacie medicamentele prescrise beneficiarilor. **Din discuțiile cu personalul de specialitate, a reieșit că, la farmacie, validarea rețetelor se făcea cu cardul personal al asistentelor medicale.** **Cu privire la acest aspect, membrii echipei MNP consideră necesar să se efectueze demersuri,**

astfel încât asistentele medicale să folosească numai cardul de sănătate al beneficiarilor la validarea rețetelor beneficiarilor în farmacie și nu pe cel personal.

Unitatea asigura *alimentația beneficiarilor*, hrana fiind preparată în blocul alimentară din cadrul Centrului și servită în sala de mese. CABR Râmnicu Sărat deține spații adecvate preparării și păstrării alimentelor: bucătărie, magazia dotate cu instalații și aparatură specifică: instalații pentru gătit, chiuvetă, frigider, lăzi frigorifice, hotă și altele.

Centrul rezidențial asigura fiecărui beneficiar trei mese pe zi, la intervale echilibrate. Întocmirea meniului se efectua de către o echipă formată din asistent medical, gestionar, bucătar și un reprezentant al beneficiarilor. Regimurile alimentare erau întocmite în funcție de starea de sănătate a beneficiarilor, astfel încât să asigure o alimentație echilibrată, în conformitate cu preferințele și nevoile biologice specifice și regimurile recomandate de medic. Spre exemplificare, meniul comun cuprindea, la data efectuării vizitei, următoarele alimente: *micul dejun* – lapte dulce, unt, gem, salam și pâine; *prânz* – ciorbă de vită, pilaf cu pește la cuptor și pâine; *cină* – brânză cu smântână, mămăligă, crenguști, ceai cu lămâie și pâine. La ora 10:00 și la ora 16 :00, s-au servit gustări, precum banane și sana.

Alte aspecte surprinse în timpul vizitei

În timpul vizitei în Centru, membrii echipei MNP au observat mai multe feșe textile atașate paturilor ocupate de către unii beneficiari, în dreptul picioarelor și al mâinilor. De asemenea, au fost observate urme circulare la încheieturile mâinilor unor beneficiari, existând suspiciuni rezonabile că beneficiarii erau conționați, fără dispoziția scrisă a medicului și fără supraveghere din partea personalului medical. Referitor la acest aspect, se cuvine a sublinia că, potrivit Legii sănătății mintale și a protecției persoanelor cu tulburări psihice nr. 487/2002 și ale Normelor de aplicare ale acesteia, aprobate prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 488/2016, este interzisă folosirea materialelor improvizate (feșe, tifon, sfoară etc.) care pot provoca leziuni pacientului conționat (art. 9 alin. 4 din Norme). Prin urmare, membrii echipei de MNP, consideră că trebuie interzisă aplicarea măsurii conționării, cu feșe, beneficiarilor din CABR Râmnicu Sărat. De asemenea, trebuie interzisă aplicarea măsurii conționării, în cazul în care NU există dispoziție scrisă a medicului pentru aplicarea acesteia și NU se poate asigura, beneficiarilor conționați, supraveghere cu personal medical. Totodată, conducerea D.G.A.S.P.C. Buzău ar trebui să

demareze o anchetă în care să verifice aspectele constatate de echipa instituției Avocatul Poporului, precum și să informeze Avocatul Poporului cu privire la concluziile anchetei și măsurile luate.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

**conducerii Centrului de Abilitare și Reabilitare
pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Râmnicu Sărat, județul Buzău
să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:**

1. Actualizarea informațiilor de pe pagina web a D.G.A.S.P.C. Buzău, privind localizarea Centrului, în sensul indicării corecte a sediului, respectiv str. Micșunelelor, nr. 27, loc. Râmnicu Sărat.
2. Efectuarea demersurilor pentru ocuparea posturilor vacante, conform Organigramei prezentate la nivel de unitate, pentru a putea oferi servicii optime beneficiarilor.
3. Interzicerea aplicării măsurii conținționării beneficiarilor cu dispozitive nepermise de lege (feșe) și/sau fără dispoziție scrisă a medicului și fără supraveghere cu personal medical.
4. Alocarea unor computere pentru specialiștii Centrului – asistent social și psiholog, având în vedere că la momentul vizitei aceștia utilizau computerele personale pentru efectuarea activităților specifice locului de muncă.
5. Organizarea activităților terapeutice în ateliere de terapie, precum și asigurarea personalului specializat, a spațiilor și tuturor materialelor necesare (aparatură, consumabile etc.) astfel încât acestea să corespundă nevoilor și capacităților beneficiarilor și să favorizeze abilitarea și reabilitarea funcțională a acestora.
6. Asigurarea corespunzătoare a serviciilor medicale, prin creșterea orelor prevăzute în contractul de prestări servicii încheiat cu medicul psihiatru, sau prin identificarea a încă unui medic psihiatru.
7. Asigurarea corespunzătoare a serviciilor de kinetoterapie (tehnici de manipulare a diverselor segmente anatomice, stretching muscular, masaj decontracturant și terapeutic, diverse

alte exerciții kinetoterapeutice, conform unei programări zilnice), prin creșterea numărului de ore stabilite prin contractul de prestări servicii existent, sau prin identificarea a încă unui kinetoterapeut cu care să se stabilească o altă colaborare.

8. Întocmirea unui Registru de evidență a solicitărilor prin serviciul unic de urgență 112.

9. Monitorizare atentă a beneficiarilor din punct de vedere a posibilelor efecte adverse ale medicației administrate.

10. Efectuarea demersurilor astfel încât asistentele medicale să nu mai folosească, la validarea rețetelor beneficiarilor în farmacie, cardul de sănătate personal, ci cardul de sănătate al beneficiarilor.

11. Efectuarea demersurilor pentru amenajarea și dotarea corespunzătoare, la nivelul Centrului, a unui cabinet pentru asistență socială și a unui cabinet psihologic, ținând cont că, la data vizitei, specialiștii, în cauză își desfășurau activitatea în același birou/spațiu.

12. Achiziționarea de teste psihologice licențiate în vederea efectuării evaluărilor psihologice ale beneficiarilor.

13. Repararea/înlocuirea elementelor deteriorate din Centru – porțiuni de lambriu, ochiuri de sticlă de la unele uși – pentru a preveni accidentările și pentru a reda aspectul și funcționalitatea elementelor respective.

RECOMANDĂ

conducerii D.G.A.S.P.C. Buzău

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Demararea unei anchete cu privire la posibila aplicare a măsurii conțenționării beneficiarilor cu dispozitive nepermise de lege (feșe) și/sau fără dispoziție scrisă a medicului și fără supraveghere cu personal medical, precum și informarea Avocatului Poporului cu privire la concluziile anchetei și măsurile luate.

București, 8 mai 2023

